

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

7 Omnes subciantur legi necne.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

persuadeo. Extat & Assassinatorum oena, ut quisque possit eos liberè interficere, at vero si cui priuatum id liceret, antequam cõdennati essent de crimine, occasio daretur cuiusque fingendi hunc aut illum esse Assassinum, ut quem vellet interimere; exiti oia ergo esset talis licentia ideoque certo certius est, ante iudicis sententiam nemini id liberum esse; ego neque expoliare suis bonis eos fas est, aut alios qui eorũ ministerio vtuntur, ante eandem sententiam. Restat igitur postremus scrupulus ex Extrauag. Ambrosiõ. Pauli II. vbi habetur quod clericus qui bona ecclesiæ alienauerit duntaxat, ipso facto priuatus existat beneficijs ecclesiasticis illaque absque declaratione a qua vocare censentur. At vero ex his verbis solidissimum in primis a nobis stat argumentum. Etenim exprimens summus Pontifex declarationem in hoc casu non esse necessariam, palam docet, quod si hoc verbum non adieciisset, non satis illi fuisset dicere, ipso facto, ut teneretur reus in conscientia relinquere ante sententiam sua beneficia. Quod nos hactenus constituere contendimus.

Postremus scrupulus.

Dissolutio prima.

Secunda.

Secundo respondetur illo modo, quo de principe diximus, posse illum priuare quem eligit, si fecerit contra cõditionem, quam cum ipso pepigit. Videlicet si acceperit munera. Enimvero cum summus Pontifex collator dispensatorque sit beneficiorum, declarat per illam Extrauaga. illa lege, & tacita cõditione quemcumque sacerdotum sacerdotia ecclesiæ recipere, vt dum eius bona alienauerit, eidem sacerdotijs priuatus censetur. Tamen si porro noscitur an super crimine requirenda sit etiam tunc aliqua declaratio ad pacandas conscientias. At tamen de hoc ad vsum me refero ecclesiasticum.

ARTICVLVS VII.

Vtrum omnes subijciantur legi.

In auctoritate & virtute legis etiam nũ persistentibus scire præterea restat hoc septimo loco, vtrum omnes subijciantur legi. Et arguitur à parte negatiua ex Aposto. 1. ad Timoth. 1. Iusto non est lex posita quod Urbanus Papa confirmat. decimus Paulus. ma quæstione secunda Canone. Dux sunt Urban. vbi ait, qui a lege priuata ducitur scilicet,

Spiritus sancti, nulla ratio existit, vt lege publica, puta humana, quæ vniuersis posita est, constringatur; non ego omnes lege tenentur. Secundo ad idem facit leg. princeps, ff. de leg. vbi ait Vlpian. Iuris consult. quod princeps legibus solutus est. In contrarium est, quod Apost. ad Roma. 13. ait. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, nemo autem potestati subiicitur, nisi eius sit legibus subiectus.

Secundũ argum.

Præsentis quæstioni secundum duas legis virtutes tribus cõclusionibus fiet satis. Monstratum. n. iam supra est, legem tum regulam esse actionum directricem, tum etiam vi pollere coercitiua. Et vtroque modo contingit quempiam legi submitti. Sit ergo prima conclusio. Vniuersi qui subditi sunt potestati, legibus subinde ipsius, quæ vero & princeps quantum ad vim directiuam subiicitur.

Primæ conclus.

Res est clara; nam alteri subditi, idem est, quod parere eius mandatis, ac subinde legibus. De principe autem confessim dicemus. Dixerim vniuersi subditi, quoniam nullius lege illi comprehenduntur, qui ab eo extranei sunt. Lex quippe Gallorum nihil ad Hispanos. Et præterea si qui superioris priuilegio ab inferiori exempti sunt, non submituntur inferioris mandato, quo se priuilegium extendit. Hæc in ratione clerici secularium legibus subditi non sunt, tunc præcipuè, dũ lex de rebus Ecclesiasticis decernit, quæ principi bus non subduntur, vt patet c. ecclesia de cons. Aut si in odiũ clericorũ posita sit, aut si non pari iure pertineat ad clericos, vt prohibitio vitendi fericijs, non obstat quominus in sacris possint illis indui. Et prohibitio equitandi mulas ciues; belligeri vtant, nihil ad sacerdotes. Cæterum leges de rerum pretijs, & ne merces distrahant a regno, atque alia id genus, ex quo clericos cõsecularibus obligant. De hoc aut Summistas, consule in verbo, J. ex, & verbo, Clericus. Secunda conclusio. Quantum ad vim coercitiuam iusti, qui virtutum habitibus ducuntur, legi non subduntur; quia nihil coactiõis ad virtutem antinet, sed omnia sua sponte perficiunt. Enimvero ut 2. Ethic. auditor est Arist. Virtus facit vt studiosus proptè & cum delectatione operetur. Huic autem subijcimus similem et tertiam; Princeps quantum ad vim coercitiuam nõ subditior legi. Conclusio est aperta, quoniam coactio eiusdem ad seipsum esse non potest.

Probatur conclus.

Secunda conclus.

Probatio.

Aristor.

Tertia conclus.

Soto, de Iust. & Iu. E rest:

Ad septimum.

ad octimum.

in ista uerborum interatio. archi. ylu est.

test: non enim est intellectu possibile, vt vim quipiam sibi ipsi inferat, atque adeo se sua lege cogat. Quapropter vnus idemque non Penitendus est sensus illius regij verbi: Tibi soli peccaui; vt Deum illic solum agnouerit superiorem. Quasi dixisset, in terris nullum habeo, cui ratione errorum meorum debeam: & ideo tibi soli peccaui. Quamuis & alter genuinus etiam sit quod nullum malum esset peccatum, nisi quia contra legem Dei. Est ergo similem conclusionum ratio dissimilis. Quod enim iustus non sit legi subditus, ab ipso, eodem sumitur ratio, qui scilicet coactione non indiget. Intelligitur enim conclusio non de quibuslibet iustis, sed de illis qui sunt iam absolutæ virtutis. Nam quam diu colluctatio, que nobis cum affectibus est, perstat, pariter durat poenarum metus, ac perinde nonnulla coactionis ratio. Et est Secunda hæc conclusio sic Pauli testimonio fulcita, vt Philosophos, non lauerit. Ait. n. Aristot. 10. Ethi. c. 9. ob id legibus in omni vita oino opus esse, qd multitudo necessitati potius, & pœnis, quã honestatis patet. Et ideo legislatores & honestatis gratia ad virtutem prouocare debet. Nam ij, qui probi sũt, ob consuetudinẽ præcipue obtemperabunt. Ad uersus aut inobedientes & hebetiores ingenio castigaciones pœnasq; decet instituire. Et 5. Poli. c. 9. Excellentes, inquit, virtute & potentia non sunt legibus astringendi, qd tam ad secundam quam ad tertiam conclusionem referri potest: nempe vt virtus ad moralem probitatem, potentia verò ad principatum referatur: sed sunt, inquit, ipsi lex: ob idque inter homines vt dii æstimandi. Quod autem sua principem lex nõ cogat, nõ inde venit quod ipse non egeat, sed quod lex natura sua nequeat. At vero hanc principes exemptionem non inter priuilegia ducere debent, immò est illis iniqua conditio. Subdit enim qui non solum legis luce, ducuntur, verum etiam eius pœnis stimulantur, duob. subsidijs ad virtutem utuntur: princeps autem altero destitutus est dum nullus est, qui illum cogere possit, aut reprehendere audeat: immò vix vllus qui veritatem doceat. Quocirca illius Præu. 27. Si cui diuisiones aquarum, ita cor Regis in manu Domini dexter sensus est, quod cũ priuato: um corda sic in manu Dei sint, vt p suos iustitie ministros ea gubernet & cogat: cor tamen Regis in solis diuinis mani-

Probatio.

Rõ dissimilis secundæ, ac tertie conclusionis.

Aristot.

Rõ tertie conclusionis.

Palchra interpretatio loqui sacri. Apposita simili modo.

bus positum est. Vt sicut ipse solus posset in gentem amnem & rapidum supra naturam aliorum diuertere, quam alucus ducit: sic solus ipse Regem qui suæ mæcipatus est voluntati, potest vel remorari, vel in aliam vertere mentem. Quapropter Rex, quo cum Deus liberiorẽ fecit, legique coactioni longios exemptũ, eo debet ipse rationi vigilantius, diuinoque nutui audiens esse, ac subinde de legibus quas alijs ponit, ipse auscultare: ne in illum Christi improprium impingat. Qui dicunt, & non faciunt: & qui alijs onera grauiam imponunt, ipsi neque digito volunt ea mouere, Matth. 23. Vnde extra, de constit. c. cum omnes, quod quisque iuris in alterum statuit, ipse debet vti eo: vbi & citatur Sapientis auctoritas: Patere legẽ quam tu ipse tuleris. Et C. de log. & confi. libr. 4. aiunt Imperatores ipsi: Digna vox est maiestatis regnantis, legibus alligatum se principem profiteri. At nõdum tota rei difficultas ex hausta est: Statuimus namque sic in vniuersam conclusionem primam, vt vna & iustus quoque & principem ipsum comprehendat, qui veluti reliqui vidi rectiua legum obligantur. Enimvero licet princeps sibi subditus non sit, nil tam vetat, quo minas suæ subdatur legi: dum alios illuminat, & sibi ipsum quoque lumen prebet. Haud tamen hoc dubitatione caret ad intelligendum. Videtur enim secum pugnare, vt princeps legi sit subditus absque eo quod lege cogatur. Ponit Papa leges de ieiunijs, de audiendis sacris, de annuali confessione, eademque sub poena excommunicationis. Et Cæsar pariter, ne quis sub certa pœna peieret. Arguitur ergo sic: Si princeps subditus est legi: quantum ad vim directiuam, fit vt dum ipsam transgreditur, peccet, ergo ipsum obligat, obligatio autem vis est coerciua. Secundò, si vim coerciuam a lege excluderis, rationem legis sustulisti. Nam (vt supra definitum est) proterea leges à solo fungente reipublice vicibus condi possunt, quod sine vi coerciua non sunt leges igitur si princeps nõ subditur coercionis legis, nec subditur legi. Sed potest ipsam sequi, ac si esset sententia alicuius sapientis, pura aut Platonis aut Senecæ que non obligant ad culpam: & sicut sua lex obligaret extraneos qui suæ non sunt iurisdictionis, & nos possumus Galorum seira auscultare. Tertio quaeritur à quo princeps obligatur cum legem con-

Salutis rum cõsilium.

Primõ dõ tandi.

Secundõ

Lut erro

Tertio ratio.

condit? Non enim à Deo: quia lex illa non est diuina, neque à seipso quia lex ipsa non est votum, quod homines obligare se solent. Et quo argumento roboraretur deus illum uole sua lege obligari. Hæc autem conclusio licet oppugnetur, non tamen expugnant. Considerandum enim primum est, quod Princeps non est extra rem publicam, sed membrum eius, puta caput. Secundum id ex superioribus recolendum est, quod lex humana obligat in conscientia, eo quod ab æterna per naturalem derivatur. Ex his potest statim deduci vis obligatoria. Ex illo scilicet naturali principio: Ius quod tibi non vis alteri ne statuas. Contrarium enim reprehendit Christus, dicens, Quod imponunt alteris onera, que ipsi non tangunt. Eo ergo quod princeps statuit legem, iure naturæ illi submititur. Sed forte clarius id sic deducitur. Legislator (ut dictum est) lege condens, opus tale constituit in certa virtuti specie, ut serens Papa legem ieiunij, constituit illud virtutem obligatoriam abstinentie. Et præcipiens, seruare aliquod festum, illud collocat in virtute religionis. Constituto autem virtutis opere, tota respublica, atque adeo ipsum caput tenetur secundum illam agere. Quod si scisciteris, cur non subinde & pænâ cogat Principem, respice latum discrimen. Lex enim eo quod regula est facit ut deflexus ab ipsa sit culpa absque alia executione vel legis applicatione, pænâ autem adhibetur legi obseruationis causâ, que idcirco executione & applicatione indiget. executor autem est Princeps ipse, cui repugnat ut seipsum cogat, licet possit pænâ, si uoluerit soluere. Quando autem statumus, Principem legibus subdit suis, intelligimus de legibus, quæ ex æquo ad ipsum perinde atque ad subditos spectant. Præcipit, Rex neminem gladio succincto incedere, aut sericis indutum, non est par ratio cur ipse eisdem abstinere. Indicit autem Papa ieiunium aut festi solennitatem, eadem est æquitas ipso, nisi iusta de causâ secum, ueluti cum alijs dispensauerit. At uero ut ad secundum reuertamur conclusionem ab sit, ut quis inde Lutherani inbibat sensum. Fuit enim ille heresiarcha eo usque uesanie collapsus, in suo libro de Libert. Christiana, ut iustum hominem cum primum Deo fidem præbet, cui soli ipse iusti-

ficationem tribuit, docere contenderet ab omni esse lege liberum: quia per fidem, inquit totam impleuit legem. Itaque nullo amplius aligari legis vinculo: sed omnia deinceps ex amore per fecit. Hanc autem erroris absurditatem libro 3. de Natur. & gra. cap. 1. suis de pictam coloribus abunde expugnauimus. Nemo enim in hac uita etiam si sit ut Apostoli confirmatus, liber est à lege. Quin uero si per impossibile ipsi Apostoli contra legem fecissent, peccassent: licet confirmati essent ut non facerent. Nam & iustis illis dictum est: si uis ad uitam ingredi, serua mandata. Immo uita ipse ueritatis Magister, seruus qui cognouit uoluntatem domini sui & non fecit, uapulabitur multis. Præterea sic hominem à lege eximere est ipsum impeccabilem facere: quæ absurdissima est hæresis Paulus enim qui alibi putabat nullam esse potestatem, quæ illum posset à charitate Dei separare, alibi nihilominus fatebatur se corpus castigare suum, & in seruitutem redigere: ne cum alijs prædicabat, ipse reprobus efficeretur. Et ne magnitudo reuelationum eum in superbiam extolleret, angelum Satanæ, qui cum collaphizabat, substinebat. Non enim sic Paulus intelligit iusto non esse legem positam: quin si illam transgrediretur, eadem iustitiam amitteret, sed ingenium gratiæ fauorisque Dei duntaxat expiscuit: nempe quod ubi charitas foras mittit timorem, hominem quem possidet, obsequentissimum legi facit. Atque hic est sensus uerborum Pontificis in dicta dist. 19. q. 2. Appellat. n. legem priuatam singularem ductum Spiritus sancti, contra quem nemo tenetur obedire legibus communibus. Ille tamen est etiam Spiritus sancti ductus, ut subditorum quisque suis præceptis obtemperet, neque omni spiritui credat contra prælatorum obedientiam intus obloquente: ne sit forte Angelus Satanæ, quem lucis esse putat.

ARTICVLVS VIII.

Utrum subdito liceat præter uerba legis agere.

Postremus articulus uirtutis legis est, utrum omnis et in re sit subditis in

Auctor libro de Natura & gratia. Primum in Lutheri. Secundum. Mens Pauli.

Diluit prima Dubitatio. Primum documentum. Secundum Probatur rursus prima conclusio. Quæstio. Solutio. Primum dicitur. Secundum. Lutheri error.

Salutem rum cõ silium. Prim rō dicitur. Secundum. Tertio ratio.